

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Podnikání a inovace
pro konkurenceschopnost

Zpravodaj TP IŽI 04/19

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ TECHNOLOGICKÉ PLATFORMY INTEROPERABILITA ŽELEZNIČNÍ INFRASTRUKTURY

Technologická platforma
Interoperabilita železniční infrastruktury

Výrobní a stavební společnosti

Státní organizace

Výzkumná a projektová centra

Vzdělávací instituce

Obsah:

- 25. zasedání Správní rady Technologické platformy vyhodnotilo současné významné výsledky naší činnosti
- Program na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti dopravy – DOPRAVA 2020+
- Železniční konference Pardubice 2019

25. zasedání Správní rady Technologické platformy vyhodnotilo současné významné výsledky naší činnosti

Dne 10. 4. 2019 se uskutečnilo 25. Zasedání Správní rady Technologické platformy „Interoperabilita železniční infrastruktury“, které navazovalo na výsledky 26. zasedání předsednictva konaném dne 27. 3. 2019 (viz Zpravodaj 03/19).

Zasedání projednalo následující program:

1. Zahájení zasedání předsedou SR Ing. Mojmírem Nejezchlebem a přehled aktuálních událostí ve výstavbě železniční sítě SŽDC, s.o.
2. Přijetí nových členů do Technologické platformy – Ing. Bohuslav Dohnal
3. Volba předsednictva SR na další období od 10. 4. 2019 do 10. 4. 2021 – Ing. Michal Šik, MBA, volební komise
4. Zpráva o činnosti TP od 24. zasedání SR dne 13. 11. 2018 – Ing. Bohuslav Dohnal
5. Informace o workshopu, zaměřeném na britské zkušenosti se zaváděním vysokorychlostní železniční dopravy “UK High Speed – Rail workshop” Budapešť (20.–21. 2. 2019) – doc. Ing. Otto Plášek, Ph.D.
6. Záměr realizace 152. Usnesení hospodářského výboru PS PČR k „Interoperabilitě železniční infrastruktury“ – prof. Ing. Ondřej Jiroušek, Ph.D.
 - a) v oblasti výzkum, vývoje a inovací – prof. Ing. Ondřej Jiroušek, Ph.D., Ing. Bohuslav Dohnal, Ing. Jaroslav Grim, Ph.D., Ing. Ivo Malina, CSc.
 - b) v oblasti výchovy a vzdělávání – doc. Ing. Otto Plášek, Ph.D., prof. Ing. Ondřej Jiroušek, Ph.D., doc. Ing. Libor Švadlenka, Ph.D., Ing. Vladimír Kampík, Ing. Bohuslav Dohnal, Ing. Ivo Malina, CSc.
7. Hodnocení výsledků projektu OP PIK – „Interoperabilita – inovační proces konkurenceschopnosti udržitelného železničního systému“ (I-ŽELEZNICE), Plán udržitelnosti do roku 2024 a záměr účasti TP v nové výzvě OP PIK – Technologické platformy III – Ing. Bohuslav Dohnal
8. Zpráva o hospodaření TP – Ing. Michal Šik, MBA

9. Diskuse

10. Usnesení a závěr zasedání – předseda SR

Na zasedání byli zvoleni do předsednictva SR na další dvouleté období Ing. Mojmír Nejezchleb, doc. Ing. Otto Plášek, Ph.D. a Ing. Vladimír Kampík.

Významným bodem jednání bylo přijetí nových Řádných členů naší Technologické platformy:

- Stavební holding **enteria a.s.** a novým členem SR se stává Ing. Antonín Blažek, Ph.D. – technický ředitel společnosti,
- Projektový ústav **SUDOP BRNO spol. s r.o.** a novým členem SR se stává Ing. Jiří Pelc-hlavní inženýr projektu Trakční vedení.

Noví členové jsou v oblasti železničního stavebnictví ČR významnými dlouholetými společnostmi, které svými schopnostmi a zkušenostmi přispějí k realizaci současných hlavních směrů činností Technologické platformy.

Členové SR projednali, jako stěžejní bod zasedání, **Záměr realizace 152. Usnesení** hospodářského výboru PS PČR k interoperabilitě železniční infrastruktury, který přednesl předseda Vědecké rady TP prof. Ing. Ondřej Jiroušek, Ph.D. zejména s informací o přípravách na vytvoření Národního centra kompetence (NCK) pro vysokorychlostní železnici v ČR.

Součástí Záměru, jehož základními oblastmi jsou výzkum, vývoj a inovace a výchova a vzdělávání, je formulace jejich obsahu, cílů a pověření osobností-odborníků TP, kteří budou práce na jeho realizaci řídit a stanovení postupných termínů jejich plnění.

V diskuzi vystoupil s informací o Usnesení vlády ČR ze dne 25. 3. 2019 č. 203 o Programu na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti dopravy – **DOPRAVA 2020+** Ing. Jaroslav Grim, Ph.D. Jedná se o významný nástroj podpory VVI v oblasti dopravy, do jehož Plánu na rok 2019 předložila TP tři návrhy témat našich členů.

Dalšími úkoly naší činnosti v tomto roce je příprava na zpracování a podání do 30. 9. 2019 Žádosti o podporu v OP PIK – TP III a příprava významného workshopu našich průmyslových členů na téma „Technologie výstavby pilotních úseků RŽS v ČR“.

V současné době má naše Technologická platforma odborné a organizační schopnosti tyto probíhající i budoucí aktivity splnit.

(Zápis z 25. Zasedání Správní rady je zveřejněn na webových stránkách TP v sekci Dokumenty).

Ing. Bohuslav Dohnal, výkonný ředitel

Program na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti dopravy - DOPRAVA 2020+

Na 25. zasedání Správní rady TP dne 10. 4. 2019 byly podány základní informace o novém **programu na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti dopravy - DOPRAVA 2020+**. Návrh programu byl zpracován MD ČR - odborem inteligentních dopravních systémů, kosmických aktivit a výzkumu, vývoje a inovací, ve spolupráci s TA ČR, MPO, MŽP, MMR. **Program byl schválen Usnesením vlády ČR č. 203 ze dne 25. 3. 2019.** Poskytovatelem a realizátorem programu je Technologická agentura ČR.

Jedná se o ucelený program v oblasti dopravy se zaměřením na podporu projektů aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje, jejichž výsledky budou mít další uplatnění v nových přístupech, technologických postupech a službách vedoucích k posílení společenských a ekonomických přínosů dopravy, zejména k zefektivnění dopravy, snížení její ekonomické náročnosti a dopadů na okolí a zvyšování její bezpečnosti

Zvláštní důraz je kladen na **posílení a propojení spolupráce výzkumného, akademického a soukromého sektoru** a vytvoření vhodných podmínek pro komercializaci výsledků výzkumu a jejich využití pro potřeby společnosti.

Hlavní cíle programu:

- **rozvoj dopravního sektoru** způsobem, který bude reflektovat společenské potřeby,
- akcelerace **technologického a znalostního rozvoje** ČR a podpora růstu konkurenceschopnosti ČR,
- naplnění veřejného zájmu prostřednictvím **definování metodických, legislativních a normativních rámců.**

Požadavky na konkrétní aspekty dopravy jsou promítnuty v jednotlivých **specifických cílech programu**, kterými jsou:

- udržitelná doprava,
- bezpečná a odolná doprava a dopravní infrastruktura
- přístupná a interoperabilní doprava,
- automatizace, digitalizace, navigační a družicové systémy.

Pro jednotlivé specifické cíle byly vymezeny očekávané dopady programu, jejichž míra naplnění bude v průběhu trvání programu sledována a hodnocena.

Například jedním z očekávaných dopadů specifického cíle „**Udržitelná doprava**“ je snížení celoživotních nákladů životního cyklu staveb cestou nalezení nových materiálových, technických, technologických řešení staveb a snížení nákladů na následný provoz.

V rámci připomínkového řízení byl do specifického cíle „**Bezpečná a odolná doprava a dopravní infrastruktura**“ zapracován očekávaný dopad „**zvýšení připravenosti veřejného a soukromého sektoru na výstavbu a zabezpečení systému Rychlých spojení na železnici**“.

Doba trvání a termín vyhlášení programu:

- Doba trvání programu byla vymezena na léta 2020 – 2026, tj. 7 let
- Program bude zahájen vyhlášením první veřejné soutěže již v roce 2019, se zahájením poskytování podpory od roku 2020.
- Dále se předpokládá vyhlašování veřejných soutěží v letech 2020, 2021 a 2022, celkem 4 veřejné soutěže
- Předpokládaná délka řešení projektů 36 měsíců, maximální délka řešení projektů je 48 měsíců

Výdaje na Program:

- Celkové výdaje na Program jsou rozvrženy v souladu s předpokládaným postupným vyhlašováním jednotlivých veřejných soutěží a činí 2 437,5 mil. Kč, z toho 1 950 mil. Kč z výdajů státního rozpočtu.
- Očekává se podpora minimálně 20 projektů v rámci každé veřejné soutěže a míra úspěšnosti podaných návrhů projektů by zároveň neměla klesnout pod 40 %.
- Předpokládaná průměrná intenzita podpory celkově za Program je 80 %. Nejvyšší míra podpory pro výzkumné organizace 100%.

Schválený text „Programu“ je uveřejněn na www.tacr.cz

TP na základě předchozích jednání předložila MD návrhy témat pro možné řešení projektů:

- Diagnostické technologie pro optimalizaci údržby vysokorychlostních tratí – prediktivní údržba
- Využití vysokopevnostních materiálů s cílem snížit nároky na údržbu v rámci vysokorychlostního železničního provozu
- Optimalizace energetiky provozu RS

S využitím informací z „Programu“ zpracoval Ing. Jaroslav Grim, Ph.D.

Železniční konference Pardubice 2019

Již 5. ročník Železniční konference se uskutečnil ve dnech **11. a 12. dubna 2019** v kongresovém centru Kunětická hora, Dříteč u Pardubic, letos jako mezinárodní odborné diskuzní setkání pod názvem **Česká a evropská železnice pro 21. století – jeden společný trh**.

Na úvod vystoupil místopředseda hospodářského výboru Poslanecké sněmovny Martin Kolovratník, uvítal zahraniční hosty a účastníky z odborné veřejnosti, kterých se sešlo na 400, představil témata konference, mimo jiné také zmínil, že je nyní v Poslanecké sněmovně ve 2. čtení novela Zákona o drahách. Z regionálních politiků přivítal návštěvníky primátor města Pardubic Martin Charvát a náměstek hejtmana a radní pro dopravu Pardubického kraje Michal Kortyš.

Tématem 1. diskuzního bloku byly Věda, výzkum a inovace na železnici. Zástupce MŠMT, náměstek člena vlády Petr Pavlík zdůraznil podporu MŠMT společným technologickým iniciativám JTIs, které jsou nástrojem podpory formování strategických partnerství veřejného výzkumného sektoru s podnikatelskou sférou pro podporu výzkumných, vývojových a inovačních aktivit jako jednu z forem Public-Private Partnership realizovanou společnými podniky (Joint Undertakings “JU”), pro železniční oblast JU Shift2Rail. Petr Očko, náměstek ministra průmyslu a obchodu pro digitalizaci a inovace představil záměr Národní strategie umělé inteligence (NAIS) a nástroje podpory MPO (v oblasti životního prostředí a dopravy nový program MPO s názvem TREND zaměřený na aplikačně orientovaný výzkum za využití progresivních technologií). Místopředseda Rady vlády ČR pro VaVal Karel Havlíček představil národní priority v oblasti VaV, přípravu Národní RIS3 strategie 2021+. Z generálního ředitelství Evropské komise pro dopravu (DG MOVE) Elisabeth Werner zdůraznila význam vytváření jednotného železničního trhu bez překážek (Single European Rail Area), přičemž jedním z nejdůležitějších faktorů je inovace, která hraje klíčovou roli a jednotná legislativa (např. převod schvalování vozidel provozovaných mezi státy na Evropskou železniční agenturu (ERA) od června 2020). Na závěr prvního diskuzního bloku vystoupil Carlo Borghini, výkonný ředitel Shift2Rail JU, zmínil dopolední pracovní jednání o spolupráci mezi Radou vlády pro VaVal a Shift2Rail States Representatives Group a také podal informace o budoucím směřování železničního výzkumu a inovací.

Poté následoval slavnostní akt, podpis **Memoranda o rozvoji železničního průmyslu ČR** mezi Radou vlády pro výzkum, vývoj a inovace a Asociací podniků českého železničního průmyslu. Účastníci memoranda se dohodli na zpracování Akčního plánu pro budoucnost železničního průmyslu v ČR do 30. 9. 2019.

Druhý blok byl zaměřen na 4. železniční balíček: věda a výzkum do praxe, interoperabilita, implementace technických norem. Moderátorem této části byl výkonný ředitel CER Libor Lochman. Probírala se otázka interoperability a vytváření jednotného železničního prostoru. Z DG MOVE Matthias Ruette sdělil, že nejde pouze o změnu zabezpečení tratí (ETCS), ale také o způsob řízení železniční dopravy. Z evropské železniční nákladní agentury (ERFA) vystoupila Carole Coune s tématy jak zlepšit kvalitu nákladní dopravy, jedním z faktorů je zjednodušení komunikace zavedením angličtiny jako hlavního železničního jazyku v EU, dále např. digitalizace, vytvoření interaktivní mapy, zvyšování kapacity, budování tratí atd.

Ve třetím bloku se pokračovalo tématem 4. železničního balíčku se zaměřením na problematiku řízení provozu, tržní otázky a zejména liberalizace železnice. Náměstek ministra dopravy Ladislav Němec hovořil o novele Zákona o drahách. Generální ředitel SŽDC Jiří Svoboda zdůraznil, že v rámci interoperability budou postupně národní pravidla přecházet ve prospěch budování jednotného železničního prostoru a přesunovat pravomoci na Evropskou železniční agenturu. Dále zdůraznil nutnost rychlejšího zavádění ETCS úrovně 2, do roku 2023 by měly být pokryty všechny koridorové tratě transevropské sítě (TEN-T). Generální ředitel ČD Miroslav Kupec představil plánovaný objem investic na obnovu vozidel v osobní i nákladní dopravě. Oldřich Sládek ze Sdružení nákladních dopravců ŽESNAD kritizoval nedostatečné zpoplatnění silniční sítě a tím se ČR stává tranzitem pro kamiony. Jiří Kolář, generální ředitel Drážního úřadu zmínil, že na síti je již přes 100 dopravců, upozornil na nedostatek strojvedoucích a opatření, která souvisí s kvalitou strojvedoucích (trénink na simulátorech, strojvedoucí ze zahraničí musí splňovat požadovanou jazykovou úroveň).

Druhý den konference byl zaměřen na **Českou železnici a její financování** se zaměřením na přípravu a výstavbu vysokorychlostních tratí. Z Ministerstva dopravy vystoupil na úvod ředitel Odboru drážní a vodní dopravy Jindřich Kušnír, seznámil s chystaným systémem vysokorychlostní dopravy. V návaznosti na jeho prezentaci vystoupil Generální ředitel SŽDC Jiří Svoboda zdůraznil podporu a přípravu SŽDC v oblasti rychlých spojení. Průměrné roční náklady na výstavbu jsou odhadnuty ve výši cca 20 mld. Kč. Nelze ani opomíjet údržbu a obnovu ostatních tratí. Následně slavnostně Jiří Svoboda (SŽDC) a Agnès Romatet-Espagne (SNCF) přistoupili k podpisu Smlouvy o spolupráci. Jedná se o spolupráci při vytváření Manuálu pro projektování a přebírání technických norem na výstavbu vysokorychlostních tratí.

Strategický poradce pro VRT, MD ČR Andrew McNaughton zdůraznil význam a dopady výstavby rychlých spojení. Vysokorychlostní železnice změní ekonomickou i sociální geografii. Zejména dostupnost významných center do jedné hodiny, čímž se zabrání monocentrickému osídlení (Prahy a okolí) ve prospěch polycentrického. Bydlení v odlehlých oblastech se tak stane atraktivnější. Přínosem bude budování průmyslu, obchodu, vzdělávacích center atp. v takto dostupných oblastech. Následně vystoupil hejtman Libereckého kraje, který kritizoval železniční spojení Praha – Liberec (2,5 hodiny

s přestupem). Za společnost Siemens Mobility vystoupil Jiří Pohl, kladl zejména důraz na další rozvoj elektrické trakce.

Ve druhém pátečním bloku prezentovali své zkušenosti s provozem vysokorychlostních vlaků zástupci Francie, Španělska, Itálie.

Ve třetím, závěrečném bloku konference se řešilo téma financování železniční infrastruktury. Vystoupila ministryně financí Alena Schillerová, Marek Pastucha z MD ČR (ředitel odboru fondů EU) a ředitel SFDI Zbyněk Hořelica. Bylo konstatováno, že financování bude zabezpečeno, ale nestačí pouze z národních zdrojů, je třeba čerpat prostředky z evropských fondů (OPD 2, CEF) a úvěry od Evropské investiční banky.

(Příspěvek zpracovala: Věra Holoubková, předsedkyně Redakční rady TP)

ANNONCE:

Kalendář TP:

- **7. 5. 2019 se v Pardubicích** uskuteční setkání zástupců TP IŽI s místopředsedou Hospodářského výboru PSP ČR Martinem Kolovratníkem.

Nové události

- **Mezinárodní konference “Rychlost s tichostí – veřejný prostor 21. Století** se koná **2. 5. 2019** v Plzni

Cílem konference je nabídnout široké odborné i laické veřejnosti nové informace a získané zkušenosti z oblastí, které v nastávajícím období budou stále více determinovat přípravu a realizaci staveb včetně veřejného prostoru.

Více o konferenci a registraci: <https://www.brens.cz/konference-2-kvetna-2019/>

- **14. konference Dopravní infrastruktura**

V Litomyšli se ve **středu 15. a čtvrtek 16. května 2019** koná 14. konference Dopravní infrastruktura s tematickým zaměřením bezpečná dopravní infrastruktura a plánování dopravní infrastruktury.

Více o konferenci: <https://www.konferencedopravniinfrastruktura.cz/2019/pozvanka-na-konferenci/>

- **25. kolokvium ŽELAKTUEL**

Dopravní fakulta Jana Pernera a PS Parlamentu ČR - hospodářský výbor pořádají od 9:00 hod. dne **27. 5. 2019** 25. kolokvium ŽELAKTUEL na téma Nový přístup k budování vysokorychlostních tratí v ČR.

Místo: Velká zasedací místnost, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 2, Praha

Registrace do 30. 4. 2019.

Pozvánka s programem: <https://www.sizi.cz/file.php?nid=14068&oid=6810686>